

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu

Zakázka č. 2138

Název projektu:

Fenomén ticha v postdramatické tvorbě Forced Entertainment

Odpovědný řešitel:

Mgr. Jan Suk

KAJL PdF UHK

Studentka magisterského programu na PdF UHK:

Olga Neprašová

ID 17386, PdF P-ZS2AJ, P-ZS2VV, studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy

Další výzkumní pracovníci:

Prof. Adrian Heathfield, University of Roehampton, Londýn - konzultant

Celková částka přidělené dotace: 49 000,- (+1000) Kč

Cíle a postupy řešení projektu:

Cíle projektu byla analýza fenoménu ticha v kontextu britského *živého umění* (Live Art), zejména v tvorbě předního britského experimentálního divadla Forced Entertainment. Hlavním sledovaným vzorkem byla jejich současná díla, která se často pohybují na hranici experimentálního divadla, výtvarného umění a performance, často také škatulkované jako živé umění. Výše uvedená problematika experimentálního či hraničního divadla bývá často analyzována literárně (dramaticky) či historicky; naše výzkumné postupy tohoto projektu byly více esteticky, filozoficky a kriticky zaměřené, zejména v kontextu současné teorie postdramatického divadla. Další nedílnou součástí projektu byla empirická část výzkumu, kdy spoluřešitelka podstoupila zahraniční cestu do Velké Británie, aby se mohla osobně zúčastnit mapování tohoto teritoria, jak samotným navštěvováním představení, tak studiem pramenů „přímo u zdroje.“ Celý výzkum byl koordinován řešitelem a Prof. Heathfieldem jako externím konzultantem.

Postdramatické divadlo předznamenává odklon od chápání divadla jako realizaci dramatického textu; naopak, samotný literární text se stává téměř vedlejší součástí celého spektra aspektů: hereckého, vizuálního, světelného; neméně důležitou úlohu zastává i role diváka; značný důraz je také kladen na přítomnost diváka v divadle. Z tohoto důvodu byla pro projekt klíčová akvizice videomateriálů z představení, a

samozřejmě i aktuální kritická literatura, u nás naprosto chybějící. Dalším cílem bylo taktéž zajistit kvalitní fotoaparát k obrazové dokumentaci a následnému zpracování obrazových map; tato fáze bohužel nebyla uskutečněna z důvodů vleklých výběrových řízení na UHK.

Časový plán projektu:

Duben – červen: akvizice nezbytného studijního materiálu, studium pramenů

Červenec - srpen: výzkumná cesta spoluřešitele konzultace, finalizace výzkumných poznatků, práce na příspěvku

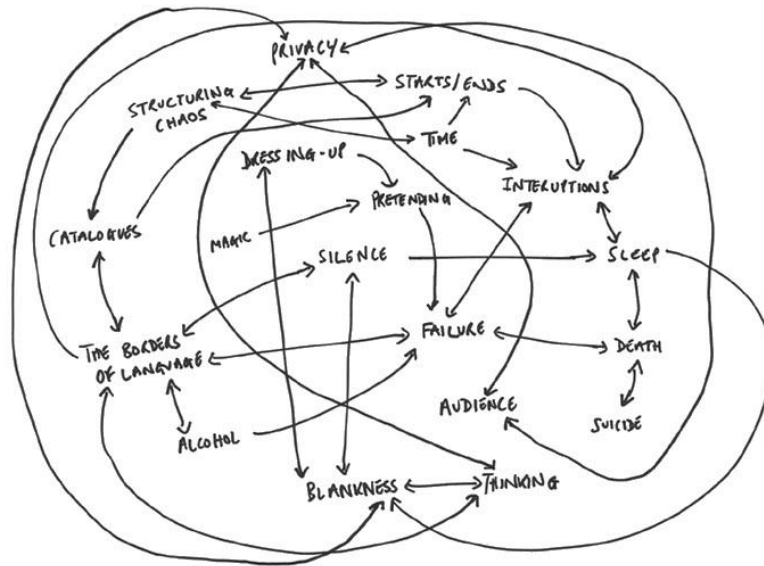
Září: dokončování práce na článku, vytvoření kvalitativní textovo-obrazové mapy, účast na konferenci

Listopad: finální verze článku

Leden – únor 2013: publikace článku

V souladu s projektovým návrhem a jeho harmonogramem podnikla spoluřešitelka zahraniční výzkumnou cestu do Londýna, kde se na Roehampton University v Londýně, British Library a v archívu Live Art Development Agency věnovala zejména sběru dat pro analytickou fázi projektu. Autorka shlédla videozáznamy a jedno živé představení divadelní skupiny Forced Entertainment. Cílem bylo soustředit se na fenomén ticha jako nového tvůrčího prvku v dramaturgii postdramatických forem – v představeních Forced Entertainment tak byla izolována ticha a scény s tichem pracující.

V druhé fázi projektu byla sesbíraná fakta podrobena analýze, která vycházela především z aplikace teorie postdramatické; následně byla tvorba pojená s prvkem ticha zasazena do kontextu západní performance 20. a 21. století. V poslední fázi projektu jsme zkoumali ticho v celkové metodologii tvorby divadelní skupiny Forced Entertainment, která se dá nazvat jako *devised theatre* (česky nejlépe asi jako autorské divadlo). Výsledek této části výzkumu se odrazil do příspěvku na konferenci v Pardubicích a dá se vyjádřit následným grafem – ticho zde představuje fundamentální prvek v tvorbě Forced Entertainment. Ticho je zhmotněním jejich snahy o narušování jednoty současné mainstreamové divadelní tvorby a podtrhává charakter tvorby Forced Entertainment jakožto předního představitele současného jak postmoderního tak postdramatického divadla.

Ve dnech 5. a 6. září 2012 jsme se zúčastnili mezinárodní konference *From Theory to Practice*, pořádanou Katedrou anglistiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Druhého dne, 6. září jsme společně se spoluřešitelkou přednesli přednášku *Phenomenon of Silence in the Postdramatic Oeuvre of Forced Entertainment*, která vycházela z mého výzkumu a částečně z výzkumu studentky Olgy Neprašové. Článek byl přijat do konferenční monografie *Theories and Practice*, která je zařazena ve Web of Knowledge. Monografie má vyjít v únoru roku 2013.

Druhá část projektu si kladla za cíl zmapovat esteticky, tedy vizuálně, obrazy a scény v díle *Forced Entertainment* týkající se ticha. K tomuto účelu byl projektem pořízen kvalitní fotoaparát. Ten bohužel nebyl k dispozici ani v době výzkumné cesty spoluřešitelky ani v době této závěrečné zprávy. Řešitel tedy předpokládá, že druhá část projektu bude ještě dopracována v průběhu roku 2013 a bude stavět na zkušenostech z druhého konferenčního příspěvku.

Ve dnech 16. a 17. října 2012 jsem se zúčastnil mezinárodní konference *Locations and Relocations in Literature and Cultural Studies*, kde jsem dne 17.10. přednesl přednášku *Locating and Relocating Life (/) Art: Forced Entertainment and the Necessity to Articulate Anything?* která částečně z specifického výzkumu také vycházela. Spíše než ucelený článek však nabídla sérii hypotéz a premis, které se po akvizici fotoaparátu a práci s obrazovým materiálem slibuje dokončit. Příspěvek bude taktéž zaslán do recenzovaného časopisu *American and British Studies Annual*, vydávaného v Pardubicích, kde by měl též v průběhu roku 2013 vyjít.

Přehled realizovaných výdajů:

OBJ/0135/0026/12 Nákup fotoaparátu	11400,- Kč
OBJ/0135/0011/12 Nákup knih a videomateriálů	2945,- Kč
Kancelářské potřeby	428,-Kč
Stipendium pro spoluřešitelku	27000,- Kč
Stipendium pro studentku bylo zvoleno jednak jako motivační prvek za vykonanou práci, zejména pak k pokrytí cestovních nákladů a jiných výdajů, spojených s pobytem a výzkumem v Londýně.	
Odměny pro řešitele:	5000,- Kč
Cestovné a konferenční poplatek Zlín:	2027,- Kč
Cestovné a konferenční poplatek Pardubice:	1200,- Kč
Celkem	50.000,- Kč

Závěry:

1. Archívní a terénní výzkum	splněno částečně výzkum vizuálních podkladů bude probíhat v roce 2013
2. Vystoupení na konferenci	splněno 2x
3. Článek v zahraničním periodiku ze seznamu	1. článek úspěšný v recenzním řízení, 2. Článek plánován v roce 2013

První fáze projektu byla zdárně splněna. Počet účastí na konferencích se zvýšil a publikační výstupy by tedy měly být lepší. Časový harmonogram byl dodržen, díky navýšení financí o 1000,- Kč byla také uskutečněna druhá konferenční cesta a tím pádem dodržen i plán rozpočtový.

Přílohy:

1. Kopie článku
2. Zprávy z konferencí

V Hradci Králové dne 3. 1. 2013

Mgr. Jan Suk